

Sak 18/2022 Kunstig intelligens i offentlig sektor – Status og Skates råd for videre satsinger

Behandlingssak

Forslag til beslutning

- Skate støtter problembeskrivelse og utfordringsbildet
- Skate gir tilslutning til videreføring av arbeidsgruppen og til vedlagt mandat.
- Skate bidrar med ressurser til arbeidsgruppen

Presentasjon av saken**Formål med saken**

Det opprinnelige oppdraget fra Skate var todelt:

1. er nasjonal strategi for kunstig intelligens fra 2020 god nok slik Skate ser behovene i 2023 og fremover
2. hvilke råd vil Skate gi regjeringen Støre og den nye kommunal- og distriktsministeren

For å gjøre oppdraget og resultatet mer håndterbart har arbeidsgruppen endret formuleringen til:

1. Hva er utviklingstrekkene innenfor feltet kunstig intelligens, og hva er konsekvensene av disse
2. Hvilke konkrete tiltak bør gjennomføres i Skate

Forskning¹ fra norsk offentlig sektor har gruppert problemstillinger for KI i fire områder. Alle områdene trenger oppmerksomhet for å kunne realisere bruk av KI i offentlig sektor. Arbeidsgruppen vil derfor anbefale tiltak innenfor:

1. Tillit og politisk styring
2. Organisering, organisasjonskultur og kompetanse
3. Regulering
4. Deling av data – infrastruktur, tilgang og datakvalitet

Flere felles ressurser i form av fellesløsninger, felles metoder og føringer, og kunnskapsoverføring vil kunne gi gevinster og effekter ved å senke terskelen for oppstart av prosjekter som inkluderer kunstig intelligens. Flere felles ressurser vil også kunne bidra til mer effektiv gjennomføring av disse prosjektene og redusere risiko for utilsiktede konsekvenser. Se vedlagt mandat for utdyping av leveranser, tidslinje og organisering.

Aktualisering

Å ta i bruk kunstig intelligens (KI) er sentralt for at offentlig sektor skal kunne høste gevinster av de stadig økende datamengdene. Dette vil kunne bidra signifikant til økt effektivitet i forvaltning og nyskaping i tjenestetilbudet, samt kunne gi et betydelig bedre datagrunnlag og beslutningsstøtte til å fatte avgjørelser på alle nivåer. Regjeringens KI strategi fra 2020 beskriver verdien av KI i offentlig sektor slik: «Offentlig sektor vil i fremtiden bruke kunstig intelligens til å levere mer treffsikre og brukertilpassede tjenester, øke samfunnsnyttene av egen virksomhet, effektivisere drift og arbeidsprosesser og redusere risiko.»

Offentlig sektor er i økende grad bevisste på potensialet i KI og mange virksomheter er i gang med å bygge opp kapasitet. Det er likevel en høy grad av fragmentering, og den enkelte virksomhet eller sektor jobber ofte på hver sin kant med problemstillinger som går igjen. I dagens situasjon oppleves det å være en del regulatoriske utfordringer, manglende politiske føringer og få felles metoder. Dette

¹ Broomfield, H., & Reutter, L. M. (2021). Towards a data-driven public administration: An empirical analysis of nascent phase implementation.

er lite effektivt, til hinder for kunnskaps- og erfaringsoverføring, skaper uklare ansvarsforhold, gjør det vanskeligere enn nødvendig å bygge tillit og innebærer at vi ikke klarer å ta ut effektiviseringspotensialet. Utviklingen innen området går fort. Første og gjeldende norske KI-strategi kom så sent som i 2020. Allerede ser vi en endring i fokus fra etiske retningslinjer og myke virkemidler til regulering gjennom lov, slik som den kommende Artificial Intelligence Act (AIA) fra EU. AIA blir sannsynligvis også gjeldende i Norge og vil få stor betydning for bruken av KI i norsk offentlig sektor.

Det er viktig å løfte frem mulighetene og nødvendigheten av KI. Samtidig har det de siste årene blitt en bedre forståelse av at det også eksisterer en rekke fallgruver med uoverskuelige konsekvenser for forvaltningsverdiene og menneskerettigheter. Enkelte etater strever allerede med dette. Tilliten må bygges for å sikre at innbyggere skal godta at offentlig sektor bruker KI-systemer. Fordeler og ulemper må kommuniseres og det må være åpenhet om data, modeller, risikovurderinger og faren for diskriminering. Dette forutsetter at også bestillere og beslutningstakere i offentlig sektor har nok kompetanse til å beskrive behov og stille riktige krav. En viktig brikke i tillitsbyggingen er politisk/offentlig ledelse, som må forstå og gi retning for hva som er akseptabel bruk av KI. En enkelthendelse hvor tilliten ved bruk av KI settes på prøve kan skade omdømme til offentlig sektor som helhet.

Utøvende fagpersoner innen KI i offentlig sektor har gjennom arbeidsgrupper og i fagseminarer uttrykt behov for en mer felles tilnærming og forenkling av til dels vanskelige avveininger. Dette er i tråd med tidligere tilnærminger i Skate, for eksempel med deling av data.

Til diskusjon i Skate

- Har Skate noen konkrete forslag til tiltak/områder?
- I hvilken grad gjenkjenner Skate utfordringene?
- Har Skate synspunkter om vedlagt mandat?

Vedlegg

- Vedlegg: Mandat for KI-arbeidsgruppe

Saken vil bli framlagt av Fagdirektør Heather Broomfield og Seniorrådgiver Joachim Fugleberg
Saksframlegget er utarbeidet av Digdir på vegne av arbeidsgruppen
Oslo, 22.11.2022